

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 49/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. januára 2013 prerokoval vyhlásenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrené prostredníctvom jeho predsedu Š. H. o odmietnutí sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky S. K. a L. M. pre ich predpojatosť v rozhodovaní vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 177/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky S. K. a L. M. **n i e s ú v y l ú č e n í** z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 177/2012.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 21. augusta 2012 doručené vyhlásenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „účastník konania“) vyjadrené prostredníctvom jeho predsedu Š. H., ktorým namieta predpojatosť sudcov ústavného súdu S. K. a L. M. podľa § 28 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) vo veci sťažnosti J. T., L., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline a jeho uznesením sp. zn. 3 To 132/2010 z 3. februára 2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením sp. zn. 5 Tdo 59/2011 z 29. novembra 2011.

Sťažnosť sťažovateľa bola v súlade s rozvrhom práce ústavného súdu na obdobie od 1. marca 2011 až do 28. februára 2012 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelená na prerokovanie a rozhodnutie druhému senátu ústavného súdu, ktorý ju v rozsahu uvedenom v uznesení č. k. II. ÚS 177/2012-23 prijal 21. júna 2012 na ďalšie konanie. Namietaní sudcovia sú členmi II. senátu ústavného súdu.

1. Pokiaľ ide o sudcu L. M., účastník konania v rámci uplatnenej námietky predpojatosti okrem iného uviedol, že *„Sudca JUDr. L. M. - spolu s JUDr. S. K. a JUDr. J. H. sa podieľal na rozhodovaní vo veci II. ÚS 452/2010. Najvyšší súd sa listom z 20. marca 2012, sp. zn. KP 4/2010-117 obrátil na predsedníčku Ústavného súdu SR s viacerými výhradami proti nepravdivým tvrdeniam uvedeným v Náleze II. ÚS 452/2010, ktoré smerovali proti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Uvedené nesvedčí o nestrannom rozhodovaní senátu II. ÚS a jeho predsedu vo veciach, ktoré sa týkajú Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.“*

2. Predpojatosť sudcu S. K. odôvodňuje účastník konania totožne ako vo viacerých predchádzajúcich veciach, a to jeho účasťou vo voľbách predsedu najvyššieho súdu v roku 2003, v ktorých bol úspešný JUDr. Š. H., a tiež tým, že sudca S. K. bol v inej veci (sp. zn. Rvp 467/2006) na vlastnú žiadosť vylúčený z rozhodovania, pričom sa vyjadril, že *„... Ide o vec, v ktorej jedným z účastníkov konania je JUDr. Š. H...“*.

3. K vyhláseniu o predpojatosti sa písomne vyjadrili sudcovia ústavného súdu L. M. (19. novembra 2012) a S. K. (9. októbra 2012), v ktorých zhodne konštatovali, že sa necítia byť v predmetnej veci predpojatí ani pre pomer k veci, ani vo vzťahu k účastníkom konania.

Sudca S. K. okrem toho uviedol, že podľa jeho názoru predseda najvyššieho súdu nie je oprávnený vzniesť námietku predpojatosti sudcu ústavného súdu.

Sudca L. M. tiež poukázal na § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde, podľa ktorého dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú... v jeho rozhodovaní v iných veciach.

II.

1. Podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastník konania môže vyhlásiť, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli do začiatku ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť najneskôr na začiatku ústneho pojednávania. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli v priebehu prvého ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť bez zbytočného odkladu. Na neskoršie vyhlásenie o odmietnutí sudcu pre predpojatosť sa neprihliada a ústavný súd už o ňom nerozhoduje.

Podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu pre predpojatosť rozhodne iný senát; odmietnutý člen senátu nehlasuje. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho.

Podľa čl. IV bodu 1 rozvrhu práce o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhoduje tretí senát, ak ide o sudcov druhého senátu.

2. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že existenciu nestrannosti sudcu treba posudzovať podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00).

Objektívna nestrannosť sa nikdy neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. V danom prípade teda platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Objektívna nestrannosť sudcu je založená na vonkajších prejavoch previazanosti sudcu s prerokúvaným prípadom či jeho vzťahom k účastníkom (resp. vedľajším účastníkom) konania (m. m. I. ÚS 352/2010).

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkovi postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 158/08).

3. Sudcovia ústavného súdu S. K. a L. M. vo svojich vyjadreniach uviedli, že námietku predpojatosti uplatnenú účastníkom konania považujú za nedôvodnú a že vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 177/2012 sú pripravení rozhodovať objektívne a nestranne.

4. Účastník konania námietku zaujatosti vo vzťahu k osobám obidvoch označených sudcov ústavného súdu odôvodnil okolnosťami spočívajúcimi v spôsobe ich rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 452/2010 a v prípade sudcu S. K. aj z dôvodov týkajúcich sa jeho vzťahu k predsedovi najvyššieho súdu.

5. Čo sa týka prvej námietky, pri jej posúdení treba vychádzať z právnej úpravy obsiahnutej v § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku („Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach“), podľa ktorej tieto účastníkom konania prezentované dôvody, o ktoré opiera spochybnenie nezaujatosti označených sudcov ústavného súdu, jednoznačne spadajú do rámca negatívne vymedzených okolností, na ktoré konajúci súd pri rozhodovaní o vylúčení sudcu neprihliada.

Navyše, formulovaná námietka predpojatosti uvedených sudcov voči najvyššiemu súdu ako ústavnému orgánu súdnej moci, teda nie predpojatosti vo vzťahu ku konkrétnemu sudcovi, ktorý v jeho mene rozhoduje ako zákonný sudca a ktorého rozhodovanie následne posudzuje ústavný súd v tej-ktorej veci, sa javí logicky neuchopiteľnou, teda vo svojej podstate iracionálnou.

6. Obsah námietok vznesených iba voči sudcovi S. K. je prezentáciou osobných postojov predsedu najvyššieho súdu k jeho osobe. Ústavný súd už v rovnakých súvislostiach viackrát zaujal stanovisko, že nemôžu obstať námietky predpojatosti vznesené predsedom najvyššieho súdu, ktoré sa týkajú výlučne vzťahu namietaných sudcov ústavného súdu k osobe predsedu najvyššieho súdu, pretože osoba predsedu najvyššieho súdu nie je účastníkom pôvodného pred ústavným súdom napadnutého konania, nebol ani členom senátu, ktorý v danom konaní rozhodoval, a nepoukázal na také skutočnosti, ktoré potenciálne mohli nejakým spôsobom súvisieť s predpojatosťou sudcov ústavného súdu vo veci ústavného prieskumu postupu najvyššieho súdu. V takýchto prípadoch ústavný súd nepripustil námietky predpojatosti podobného charakteru (napr. I. ÚS 223/2012, III. ÚS 30/2012, III. ÚS 560/2011, III. ÚS 501/2011).

7. Vychádzajúc z uvedených záverov III. senát ústavného súdu konštatuje, že nezistil také skutočnosti, ktoré by podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde viedli k vylúčeniu uvedených sudcov z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 177/2012. Výrokom svojho rozhodnutia preto vyslovil, že sudcovia ústavného súdu S. K. a L. M. nie sú vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 177/2012.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2013